

**Ioannis Tollenarii Brvgensis e Soc. Iesv Specvlvm
Vanitatis Sive Ecclesiastes Solvta Ligataq. Oratione
Dilvcidatvs**

Tollenaer, Jean de

Antverpiæ, 1635

Metrica Paraphrasis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68633](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68633)

6. Manè semina semen tuum, & vespere ne cesset manus tua : quia nescis quid magis oriatur, hoc aut illud : & si vtrumque simul, melius erit.

METRICA PARAPHRASIS.

Si te summa dies ancipitem tenet,
 Aut lapsura polo fulmina territant;
 Ne fati ambiguus Numinis abditos
 Perferutare sinus, neu piger abijce
 Torpentes animos, ac resides manus,
 Tantum sollicitus, quæ tibi præmia
 Æternis placitis destinet arbiter
 Fatorum. Pluvios quisquis enim Notos
 Observat pauidus, leuæque fulgetra
 Sudo nata Jove, aut Ursa Erymanthide,
 Aut quid sparsa genis purpura Cynthiæ,
 Aut quid lapsa notet stella facem trahens;
 Hic semper trepidans ancipiti metu
 Maternos Cererem non iacit in sinus:
 Et quisquis nebularum ærias minas
 Observat pauidus, crebraque fulgetra,
 Expenditque animo quid velit improba
 Cornix, Pleiadum dum increpitat moras,
 Aut ranae immodicis litibus innuant,
 Aut celum patulis bucula naribus
 Spectans; hic nimio dum satagit metu,
 Numquam flauicomæ falce metet comas
 Spicatas Cereris. Non aliter poli
 Secretis inhians, fataque perditus
 Et pernox metuens, desidis otij

Languescen-

Languescente fouet pectore nauscam;
 Nec sulcis segetem proijcit auream
 Virtutum, aut operum fruge penum struit;
 Sed curis animum torquet inanibus.
 Heu! frustra. Veluti scire nefas iter,
 Per quod lacteoli pectora pupuli
 Aura fidereæ particula occupet,
 Aut quæ vis utero tanta puerperæ
 Informi eliciat semine bullulas
 In cordis, cerebrique, ac iecoris sinus,
 Aut quæ vis teneris vibret araneæ
 Filis consimiles corporibus fibras,
 Aut centumgeminis fulciat ossibus
 Surgentem fragili culmine fabricam;
 Sic nec scire humili terrigenæ datur,
 Quam vitæ atque necis digerat arbiter
 Fatorum seriem. Quare agedum pio
 Intendens operi, cetera Numini
 Permite. A teneris unguiculis manus
 Deuexum in senium pingua semina
 Ne cesset iaciens dulcis adorea.
 Nescis quid cupido sera dies uehat.
 Dum spes agricolæ fructibus imminet,
 Nunc mendax loliis fundus abortijt,
 Nunc culpans hiemem, aut torrida sidera,
 Aut nimbis nimium Pleiædum gregem,
 Spicis vota Ceres lussit inanibus:
 Et ni sedulitas agricolæ iuuat,
 Spargens post hiemes altera semina;
 Vix pascit querulos fursure vernulas.
 Si pendent variis semina casibus,
 Nutantque ambiguis sideribus sata,

Eeeee

Num-

Numquam terra animæ seminibus vacet.
 Nescis queis potius cælituum fauor
 Adspiret: placido si tamen æthere
 Optatam in segetem cuncta adoleuerint,
 O te non sterili fidere conditum!

PROSA EXEGESIS.

*Frustrā la-
 borant qui
 Dei secreta
 pro vita
 normā ha-
 bere cupiūt.*

GRAVISSIMVS est error eorum, qui circa futuram vitæ necisque æternitatem ancipiti cogitatione distracti, non tam solliciti sunt quā ratione sibi Deum propitium reddant, quāmodo inaccessa secretorum eius adyta penetrent: & stultā curiositate id semper capiant quod nūquam capiant, id semper sequuntur quod numquam assequantur; donec tandem conatu suo diu frustrati, in melancholiam, vel potius desidiā resoluantur. Quod fieri necesse est inconcessa tentantibus, & vitæ suæ rationes ad eam normam exigere cupientibus, quæ ab occultā Dei voluntate dependeat. Hanc enim non magis, imò minùs etiam exploratam habemus, inquit Ecclesiastes, quā *quæ sit via spiritus, & quā ratione compingantur ossa in ventre pregnantis.*

*Formatio
 corporis hu-
 mani nobis
 obscura est.*

*2. Machab.
 7, 22.*

Circa spiritus seu animæ substantiam magna fuit olim Philosophorum Medicorumque hallucinatio, quemadmodum etiam circa formationem foetus in utero materno: de quibus sapienti quadam ignorantia olim tutissimè pronuntiavit celeberrima illa Machabæorum mater: *Nescio qualiter in utero meo apparuisti; neque enim ego spiritum & animam donavi vobis & vitam, & singulorum membra non ego ipsa compegi, sed enim mundi Creator, qui formauit hominis natiuitatem, qui que omnium inuenit originem, & spiritum vobis iterum cum misericordia reddet, & vitam.*

Eam.